

UPPSALA
UNIVERSITET

Nyanländas lärande och språkutvecklande arbetssätt

Åsa Sourander & Catharina Tjernberg

Uppsala universitet

2017

UPPSALA
UNIVERSITET

Denna studie har genomförts inom ramen för Forskningscirkeln *Nyanländas lärande och språkutvecklande arbetssätt* vid Uppsala universitet 2016/2017.

Forskningscirkeln ingår i Forum för samverkan som är ett samarbete mellan Uppsala universitet och åtta uppländska kommuner.

UPPSALA
UNIVERSITET

Syfte och frågeställningar

- Studiens syfte är att öka kunskapen om hur nyanlända elever lär, genom att lyfta fram hur eleverna själva tänker om sitt lärande och lärarens undervisningsstrategier.
- På vilka olika sätt har eleverna lärt sig svenska?
- Vilka olika strategier använder eleverna för att förstå en text?
- Vilka faktorer är betydelsefulla i elevens lärprocess?
- Vilka råd har eleverna till lärare som undervisar nyanlända?

Teoretisk förankring

- Förankring i en sociokulturell och dialogisk syn på lärande och språk
- Centrala begrepp:
 - *den proximala utvecklingszonen*
 - *scaffolding*
 - *medierande redskap.*
- Utmärkande drag i språkutvecklande undervisning:
 - *reciprocal teaching*
 - *translanguaging*
 - *formativ bedömning*
 - *cykeln för undervisning och lärande.*

UPPSALA
UNIVERSITET

Metod och genomförande

Kvalitativ forskningsintervju

Intervjuer med barn

Urval

Etiska aspekter

Videoinspelning, ljudinspelning, transkribering

Kvalitativ analys

UPPSALA
UNIVERSITET

Presentation av intervjuade elever

Gabriel

Amare

Mohammed

Zahra

Azize

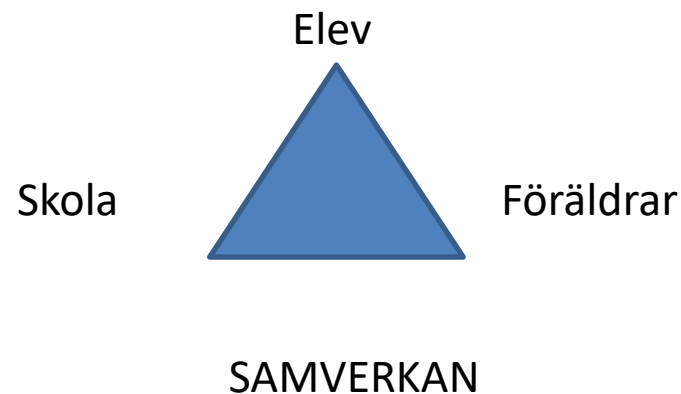
Aamino

UPPSALA
UNIVERSITET

Vilka faktorer är betydelsefulla i elevens lärprocess?

- Läraren
- God lärmiljö
- Samverkan med föräldrar
- Språkutvecklande arbetssätt
- Translanguaging
- Formativ bedömning
- Sociokulturella sammanhang

UPPSALA
UNIVERSITET

En förtroendefull relation till läraren

*"Läraren i förberedelseklass, Anna – Karin. Min lärare hette Anna – Karin. Vad de andra hette, vet jag inte. Varje morgon när vi kom in. Hon läser. Om jag inte förstår någonting så förklarar hon det på engelska, så jag förstår. Om man inte förstår en uppgift. Hon tar det med allihopa. Så alla förstår det."
(Gabriel)*

*"Jag pluggade jättehårt i början. I förberedelseklass hade jag en jättebra lärare, som gav mig böcker som jag kunde läsa och tipsade mig om olika hemsidor som jag kunde kolla för att träna svenska. Jag undrar själv också hur jag har kunnat lära mig svenska Så bra på så kort tid."
(Azize)*

(Tjernberg & Sourander, 2017)

UPPSALA
UNIVERSITET

En god lärmiljö

”Läraren ska hålla klassen, att den är ordentlig. Det ska var tyst i klassen, lugn och ro så jag kan förstå. Då går det bra. Jag ska också ta mitt ansvar och hjälpa till.”
(Zahra)

” När jag jobbar, då vill jag bara ha jobb. Jag vill inte att i mitten ska det bli rast och börja gå och leka från ingenstans och så. Jag ska bli klar och sen blir det fritt typ.” (Zahra)

”Det var bra i Förberedelseklassen. Alla hjälptes åt att lära där.” (Gabriel)

”Alla lärde sig ett nytt språk. Det var roligt. Någon läser. Alla kunde skratta. Roligt att lära med alla.” (Aamino)

(Tjernberg & Sourander, 2017)

UPPSALA
UNIVERSITET

Samverkan med föräldrar

"Jag brukar typ så där plugga på orden och mina föräldrar är inte såna föräldrar som jag ska oftast få fritid, utan när det är dags att plugga är det bara att plugga. När det gäller matte är det oftast min pappa. Han har gått ut som mattelärare på universitetet. Han skulle vara lärare för större, så han sätt att förklara är lite komplicerat för mig, men han gör det bästa han kan. Jag brukar oftast förstå." (Zahra)

"Min mamma brukar säga: Kämpa hårt att du lär dig. Om du lär dig får du ett bra liv i framtiden." (Gabriel)

Samverkan i föräldrakontakten med modersmåsläraren:

"ja, det är alltså... Att de har en modersmåslärare som kan hjälpa dem." (Mohammed)

(Tjernberg & Sourander, 2017)

Informera

Klargöra ansvar

Be om hjälp i problemsituationer

UPPSALA
UNIVERSITET

Formativ bedömning

Följande frågor är centrala i den formativa bedömningen:

- Vad är målet?
- Var är jag?
- Vad blir mitt nästa steg för att nå målet?

”Jag skulle kunna träna mer på läsningen och ta hjälp av modersmåsläraren”.
(Mohammed)

Jag kunde utveckla min läsförmåga genom att ta hjälp av någon som kan språket jättebra till exempel min morbror och hans fru som bott i Sverige länge.” (Azize)

”Läsa böcker, översätta mer till mitt språk, gå till studion och ta hjälp av läraren”.
(Aamino)

”Läsa böcker och börja läsa på Ipaden och läsa böcker som jag har hemma och i skolan. Om jag har tid.” (Amare)

Språkutvecklande arbetssätt

Scaffolding – stödstrukturer av olika slag

Translanguaging

Läsning

*”Att hjälpa eleven genom att ge ledtrådar som leder fram till svaret. Läraren ska alltså inte säga svaret, utan ge ledtrådar så att eleven själv kommer fram till svaret.”
(Mohammed)*

”Barnen kan inte svenska utan har ett eget språk. Skriv och översätt till eget språk så att barnen förstår.”(Aamino)

”Så om jag inte förstår så förklarar hon det på engelska, så att jag förstår”. (Gabriel)

”Varje morgon när vi kommer in. Hon läser. När vi slutar hon läser.” (Gabriel)

UPPSALA
UNIVERSITET

Sociokulturella sammanhang

Möjligheten att få interagera med klasskamrater i sociala sammanhang på svenska

"Alltså det är typ en sån där lapp. Och sen tar du hem den. Och sen ska du skriva till. Det kan vara så här: Vad skulle du ha gjort om du...tog din väns mössa eller om någon tog den? Eller om du ljög för en vän?" (Amare)

Att få lära tillsammans med andra, samarbeta, träna svenska, både tala, läsa och skriva i meningsfulla sammanhang med tydliga och "riktiga" mottagare.

" Att få träna uttalet och få möjlighet att prata mycket och höra hur det låter på svenska". (Azize)

" Eller så frågar jag någon, en kompis eller en lärare, oftast en kompis." (Azize)

" Om man inte förstår en uppgift. Hon (Anna- Karin) tar det med allihopa. Så alla förstår det". (Gabriel)

(Tjernberg & Sourander, 2017)

Vilka råd har eleverna till lärare som undervisar nyanlända?

- *"Låta eleven skriva ner det (ord och meningar) på svenska och sedan på sitt eget språk, så att eleven ser det också"* (translanguaging).
- *"Om jag inte förstår något på svenska, så förklarar läraren på engelska så jag förstår"* (translanguaging).
- *"Få uppgifter så att man kan träna på sin fritid och hemma också"* (sociokulturellt perspektiv).
- *"Läraren ska hålla klassen, att det är lugn och ro. Då går det bra. Jag ska också ta mitt ansvar och hjälpa till"* (betydelsen av lärarens ledarskap)
- Att hjälpa eleven genom att ge ledtrådar som leder fram till svaret: *"Läraren ska alltså inte säga svaret, utan ge ledtrådar så att jag själv kan komma fram till svaret"* (scaffolding).

(Tjernberg & Sourander, 2017)

A hand is shown writing the words "Thank You Teacher!" in white cursive on a bright green rectangular background.

Thank You
Teacher!